



حالا عبارت  $D_\mu \psi$  را محاسبه کنیم.  $D_\mu \psi = \partial_\mu \psi + ig A_\mu \psi$

$$(D_\mu \psi)(D^\mu \psi)^* = (\partial_\mu \psi + ig A_\mu \psi)(\partial^\mu \psi^* - ig A_\mu \psi^*)$$

$$= \partial_\mu \psi \partial^\mu \psi^* + g^2 A_\mu A^\mu \psi^* \psi - ig A^\mu \psi^* \partial_\mu \psi + ig A_\mu \psi \partial^\mu \psi^*$$

$$\psi = \frac{1}{\sqrt{2}} (\psi_1 + i\psi_2) \quad \partial_\mu \psi = \frac{1}{\sqrt{2}} (\partial_\mu \psi_1 + i\partial_\mu \psi_2)$$

$$\psi^* = \frac{1}{\sqrt{2}} (\psi_1 - i\psi_2) \quad \partial_\mu \psi^* = \frac{1}{\sqrt{2}} (\partial_\mu \psi_1 - i\partial_\mu \psi_2)$$

$$\partial_\mu \psi^* \partial^\mu \psi = \frac{1}{2} (\partial_\mu \psi_1 \partial^\mu \psi_1 + \partial_\mu \psi_2 \partial^\mu \psi_2)$$

$$\psi_2 = \psi_2'$$

$$\psi_1 = \sqrt{2} \psi_0 + \psi_1'$$

$$g^2 A_\mu A^\mu \psi^* \psi = \frac{1}{2} g^2 A_\mu A^\mu (\psi_1'^2 + \psi_2'^2)$$

$$= \frac{g^2}{2} A_\mu A^\mu ((\psi_1' + \sqrt{2} \psi_0)^2 + \psi_2'^2)$$

$$= \frac{g^2}{2} A_\mu A^\mu (\psi_1'^2 + \underbrace{2\psi_0^2}_{\text{مهم}} + 2\sqrt{2} \psi_0 \psi_1' + \psi_2'^2)$$

$$g^2 \psi_0^2 A_\mu A^\mu = \frac{1}{2} m_\gamma^2 A_\mu A^\mu \quad \text{به این ترتیب جمله جدید برای جرم  $A_\mu$  بدست میاید:}$$

$$\rightarrow m_\gamma^2 = 2g^2 \psi_0^2 \quad \rightarrow \boxed{m_\gamma = \sqrt{2} g \psi_0}$$

به این ترتیب است که فوتون جرم پیدا می کند.

نکته: جرم داشتن فوتون باعث می شود که تارک پیمانه ای بصورت صریح در سطح گلاوبل نباشند و این مسئله

سبب می شود که باز پیمانه بندی توپولوژی زیر سوال برود.

✓ البته نکته این جا نیست که با وجود جرم های فوتون در  $U(1)$  و  $U(1)$  Ward توپولوژی هنوز درست می شود.

و این به این معنی است که تارک پیمانه ای می باشد (در سطح لانتومی) هنوز برقرار است و به این ترتیب توپولوژی هنوز باز پیمانه بندی می شود.

مثالی از مرتزای آید Ward: وجود یک  $P^2 = 0$  (در خود انرژی فوتون)

$$\Pi^{\mu\nu} = (p^\mu p^\nu - p^2 g^{\mu\nu}) \Pi(p^2) \quad \& \quad \Pi(p^2) = \frac{m_\gamma^2}{p^2}$$

در الفوتون آید Ward  $p_\mu \Pi^{\mu\nu} = 0$  هنوز هم برقرار است با وجود اینکه فوتون جرم دارد.

شده است.

• نظریه این اتفاق در QED در لوبی رخ می دهد (مدل Schwinger). در اینجا می توان نشان داد

$$D_{\mu\nu} = \frac{g_{\mu\nu}}{p^2 (1 - \Pi(p^2))} = \frac{g_{\mu\nu}}{p^2 - m_\gamma^2}$$

در اینجا فوتون کم می ماند

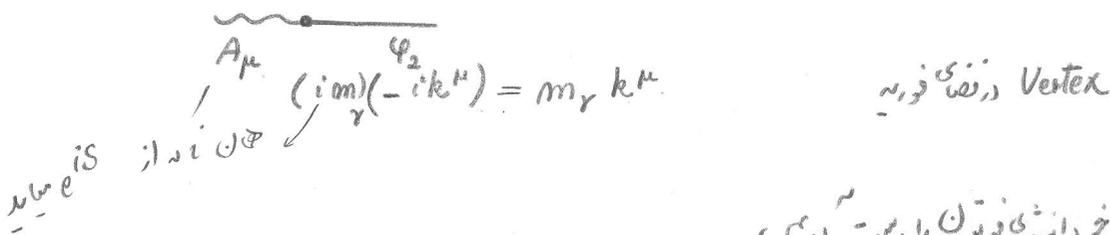
ولی جرم فوتون از وجود قطب در  $\Pi(p^2)$  نمی آید

همان  $m_\gamma^2$  است. رابطه  $\Pi(p^2) = \frac{m_\gamma^2}{p^2}$  به ما می دهد

این می تواند این مسئله را حل کند در اینجا می بینیم که

در عبارت  $|D_{\mu\nu}|^2$  به ای به شکل زیر وجود دارد:  $(g\sqrt{2}\varphi_0) A_\mu \partial^\mu \varphi_2 = m_\gamma A_\mu \partial^\mu \varphi_2$

این جمله باعث بوجود آمدن نوعی vertex جدید بین  $A_\mu$  و  $\varphi_2$  می شود:



• اگر بخواهیم خود انرژی فوتون را بدست آوریم

$$\text{tree level} \quad \text{---} \mu \quad = \quad \text{---} \mu \quad + \quad \text{---} \mu \quad \varphi_2$$

(خود را در هم را تبدیل می کنیم و به دلیل vertex جدید بوجود آمده است)

tree level :

$$i m_\gamma^2 g_{\mu\nu} + (m_\gamma k_\nu) \left( \frac{i}{k^2} \right) (-m_\gamma k_\mu) = \frac{i m_\gamma^2}{k^2} (k^2 g_{\mu\nu} - k_\mu k_\nu) = \Pi(k^2) (k^2 g_{\mu\nu} - k_\mu k_\nu)$$

از  $m_\gamma^2 A_\mu A^\mu$  باید

$$m_\gamma^2 A_\mu A^\mu = m_\gamma^2 g_{\mu\nu} A^\mu A^\nu$$

این همان قطب است که در  $\Pi(k^2)$

قرار بود ظاهر شود و با معادله این قطب هم فوتون است.

• نکته این است که اگر درستی gauge invariance داشته باشیم، در صورتی که  $m_\gamma^2 A_\mu A^\mu$  در P می رود به فوتون

می گویم که در انتهای فوتون داشته باشیم  $D_{\mu\nu} = \frac{\dots}{k^2 - m_\gamma^2}$  و این در صورتی است که

$$\Pi(k^2) = \frac{m_\gamma^2}{k^2}$$

Here the gauge invariance is not broken, because the Ward identity is still valid.

تعداد درجات آزادی قبل و بعد از شکست تناظر: تبدیل از شکست تناظر:

۲ درجه آزادی	فوتون بدون جرم
۲ درجه آزادی	$\varphi_1, \varphi_2$
۴ درجه آزادی فیزیکی	۱ درجه

بعد از شکست تناظر:

۳ درجه آزادی	فوتون جرم دار
۱ درجه آزادی	$\varphi_1'$ جرم دار
۱ درجه آزادی	$\varphi_2' = \varphi_2$ بدون جرم
۵ درجه آزادی	

نظراً اصطلاحاً مشخص کرده چون تعداد درجات آزادی قبل و بعد از شکست تناظر متفاوت است. می توان نشان داد که در یک پیمانه مناسب (unitary gauge) می توان  $\varphi_2$  را کاملاً از بین برد. بعد از شکست تناظر حذف می شود (معمولاً  $A_\mu$  اصطلاحاً  $\varphi_2$  را می خورد و جرم دار می شود)!

وقتی  $\varphi_2$  کاملاً حذف می شود بعد از شکست تناظر کاملاً حقیقی نخواهد بود. به این ترتیب درجه آزادی حذف می شود. تعداد درجات آزادی قبل و بعد از شکست تناظر یک می شود.

The Goldstone mode is eaten by the photon.  
(In the unitary gauge  $\varphi$  is real)

(b) Non-Abelian Gauge theory: (Higgs Mechanism)

Take the symmetry group  $G \rightarrow \varphi_i \rightarrow (1 + i\alpha^a t^a)_{ij} \varphi_j$   
 $\varphi_i$  are real  $i = 1, \dots, N_f$  for complex  $\varphi$   
 $i = 1, \dots, 2N_f$  for real  $\varphi$

$(t^a)_{ij} \rightarrow i (T^a)_{ij}$   
 pure imaginary  $\rightarrow$  Real & antisym.  
 They are Hermitian & antisymmetric

$$\varphi_i \rightarrow (1 + i\alpha^a (iT^a)_{ij}) \varphi_j = (1 - \alpha^a T^a)_{ij} \varphi_j$$

Take  $G$  as a "local" gauge Group:

$$\begin{aligned} \partial_\mu \psi &\rightarrow \mathcal{D}_\mu \psi = (\partial_\mu - ig t^a A_\mu^a) \psi \\ &= (\partial_\mu - ig (iT^a) A_\mu^a) \psi \\ &= (\partial_\mu + g T^a A_\mu^a) \psi \end{aligned}$$

$$(\mathcal{D}_\mu \psi)_i = (\partial_\mu + g T^a A_\mu^a)_{ij} \psi_j = \partial_\mu \psi_i + g (T^a)_{ij} A_\mu^a \psi_j$$

$$\begin{aligned} \frac{1}{2} (\mathcal{D}_\mu \psi_i)^2 &= \frac{1}{2} (\partial_\mu \psi_i)^2 + g (\partial_\mu \psi_i) (T^a)_{ij} A_\mu^a \psi_j + \frac{1}{2} g^2 (T^a)_{ij} (T^b)_{il} \psi_j \psi_l A_\mu^a A_\mu^b \end{aligned}$$

انت کنید در جمله آخر تقابلی است در نهم جمله برای میدان پیمانه ای  $A_\mu^a$  می شود، اگر  $\langle \psi_i \rangle \neq 0$  شود

$$\langle \psi_i \rangle = \psi_i^0$$

زیرا در آن صورت  $\psi_i^0 + \psi_i^0 = \psi_i \rightarrow \frac{1}{2} (\mathcal{D}_\mu \psi_i)^2 \rightarrow \frac{1}{2} g^2 (T^a \psi_0)_i (T^b \psi_0)_i A_\mu^a A_\mu^b \equiv \frac{1}{2} (m_Y^2)_{ab} A_\mu^a A_\mu^b$

$$\text{Mass Matrix} := m_{ab}^2 = g^2 (T^a \psi_0)_i (T^b \psi_0)_i$$

$m_{ab}^2$  همان طور که مشاهده می شود یک جابجایی  $a$ ، ماتریس است پس متون آن را قطری کرد، یعنی  $m_{aa}^2 = g^2 (T^a \psi_0)_i^2$

$$m_{aa}^2 = g^2 (T^a \psi_0)_i^2$$

As we have seen:  $\delta^a \psi_0 \approx (T^a \psi_0)_i$   $\begin{cases} = 0 & \text{No SSB} & m_{aa}^2 = 0 \\ \neq 0 & \text{SSB} & m_{aa}^2 \neq 0 \end{cases}$

به این ترتیب بعضی از  $T^a$  ها تارک خنل در می شوند (یعنی به ازای بعضی از  $a$  ها،  $\delta^a \psi_0 \neq 0$  می شود) آن ها سهم غیر صفر به ماتریس می دهند و میدان های پیمانه ای در ارتباط با آنها بر مدار می شوند. (در پیکس)

The mixed terms:  $in: \frac{1}{2} (D_\mu \varphi_i)^2$  we have a term:

$$g (\partial_\mu \varphi_i) (T^a)_{ij} \varphi_j A^{\mu a} \rightarrow g \partial_\mu (\varphi'_i + \varphi_{0i}) T^a_{ij} (\varphi'_j + \varphi_{0j}) A^{\mu a}$$

$$= g \partial_\mu \varphi'_i T^a_{ij} \varphi'_j A^{\mu a} + g \partial_\mu \varphi'_i T^a_{ij} \varphi_{0j} A^{\mu a} + \dots$$

در بالا :  $g \partial_\mu \varphi'_i \underbrace{(T^a \varphi_0)_j}_{(\delta^a \varphi)_j} A^{\mu a}$

$$(\delta^a \varphi_0)_j \begin{cases} = 0 & \text{for no SSB} \\ \neq 0 & \text{for SSB} \end{cases}$$

نشان دادن vertex مربوطه نظر ما فقط وقتی وجود پیدا کند. مثال آن همزمانی شود. تا آن حد را می کشند.

مثلاً  $O(3)$   $\langle \vec{\varphi}_0 \rangle = v \hat{e}_3$

$$\delta^{(1)} \varphi^0 = (T^1 \varphi^0) \neq 0$$

$$\delta^{(2)} \varphi^0 = (T^2 \varphi^0) \neq 0$$

$$\delta^{(3)} \varphi^0 = (T^3 \varphi^0) = 0$$

$$\rightarrow g \partial_\mu \varphi'_i (T^a \varphi_0)_j A^{\mu a} = g \partial_\mu \varphi'_i (T^a)_{ij} \varphi_{0j} A^{\mu a}$$

$$a=1, j=3 \quad (T^a)_{ij} = (T^1)_{23} = \epsilon^{213}$$

$$a=2, j=3 \quad (T^a)_{ij} = (T^2)_{13} = \epsilon^{123}$$

$$\rightarrow \boxed{g \partial_\mu \varphi'_i (T^a \varphi_0)_j A^{\mu a} = g \partial_\mu \varphi'_i (T^a)_{ij} \varphi_{0j} A^{\mu a}}$$

$$= g \partial_\mu \varphi'_2 \underbrace{(T^1)_{23}}_{\epsilon^{213}} \varphi_{03} A^{\mu 1} + g \partial_\mu \varphi'_1 \underbrace{(T^2)_{13}}_{\epsilon^{123}} \varphi_{03} A^{\mu 2}$$

$$= g (\varphi_0^3 \partial_\mu \varphi'_2 \epsilon^{321}) A^{\mu 1} + g (\varphi_{03} \partial_\mu \varphi'_1 \epsilon^{312}) A^{\mu 2}$$

$$= g (\vec{\varphi}_0 \times \partial_\mu \vec{\varphi}')_1 A^{\mu 1} + g (\vec{\varphi}_0 \times \partial_\mu \vec{\varphi}')_2 A^{\mu 2}$$

$$= g \sum_{a=1,2} (\vec{\varphi}_0 \times \partial_\mu \vec{\varphi}')_a A^{\mu a}$$

همیشه وقتی است که تا آن حد را می کشند

$\rightarrow$  The corresponding vertex:  $g \partial_\mu \varphi'_i (T^a \varphi_0)_j A^{\mu a} \rightarrow g k_\mu (T^a \varphi_0)_j$



a)   $ig_{\mu\nu} m_{ab}^2$

b)   $\sum_{ij} (gk_{\mu} (T^a \varphi_0)_i) \frac{i\delta_{ij}}{k^2} (-gk_{\nu} (T^b \varphi_0)_j)$   
 $= \frac{-ig^2}{k^2} (k_{\mu} k_{\nu}) \sum_i (T^a \varphi_0)_i (T^b \varphi_0)_i$   
 $= \frac{-ik_{\mu} k_{\nu}}{k^2} \underbrace{\left( g^2 \sum_i (T^a \varphi_0)_i^2 \right)}_{m_{ab}^2}$

(در مجموع)  =

$$\Pi_{\mu\nu} = i(k^2 g_{\mu\nu} - k_{\mu} k_{\nu}) \frac{m_{ab}^2}{k^2} = i(k^2 g_{\mu\nu} - k_{\mu} k_{\nu}) \Pi(k^2)$$

نتیجه: وجود تریپل برای  $A_{\mu}^a$  در مختار هندسی کرده غیراچی ایاد Ward در سطح درسی برقرار است. در نتیجه بازتابی پس پذیرد تریپل در هر انجنت.

شکل غیر اچین:

شکل ۱ - مدل  $\varphi_0$  -  $g_i$  - Glashow

$SU(2)$  gauge group coupled to a scalar field  $\varphi$ , that transforms as a

spinor  $SU(2)$

$$D_{\mu} \vec{\varphi} = (\partial_{\mu} - ig A_{\mu}^a \tau^a) \vec{\varphi}$$

$$\vec{\varphi} = \begin{pmatrix} \varphi_1 \\ \varphi_2 \end{pmatrix}$$

$\tau^a$  Pauli-Matrices  $a = 1, 2, 3$

$$(\tau^a)_{ij} \quad i, j = 1, 2$$

Assume  $\vec{\varphi}_0 = \langle \vec{\varphi} \rangle \neq 0$  (we have SSB)

فرض کنید  $\vec{\varphi}_0 = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 0 \\ v \end{pmatrix}$  یعنی  $\vec{\varphi}_0$  در جهت ۲ است، و آن یک تبدیل جهت ۲ خواهد بود. در آن جهت ۳ (با برداشتن  $\tau_3$ ) آن  $\vec{\varphi}_0$  را می‌شکند

Shift:

$$D_{\mu} \vec{\varphi} = D_{\mu} (\vec{\varphi}' + \vec{\varphi}_0) = (\partial_{\mu} - ig A_{\mu}^a \tau^a) (\vec{\varphi}' + \vec{\varphi}_0)$$

$$= \partial_{\mu} \vec{\varphi}' - ig A_{\mu}^a \tau^a \vec{\varphi}' - ig A_{\mu}^a \tau^a \vec{\varphi}_0$$

$$= \partial_{\mu} \vec{\varphi}' - ig A_{\mu}^a \tau^a \vec{\varphi}' - ig A_{\mu}^a \tau^a \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 0 \\ v \end{pmatrix}$$

→

$$\begin{aligned}
 |D_\mu \vec{\varphi}|^2 &= \frac{1}{2} g^2 (0 \ v) \tau^a \tau^b \begin{pmatrix} 0 \\ v \end{pmatrix} A_\mu^a A^{\mu b} + \dots \\
 &= \frac{1}{2} g^2 (0 \ v) \begin{pmatrix} \frac{1}{2} \{ \tau^a, \tau^b \} + \frac{1}{2} [ \tau^a, \tau^b ] \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 \\ v \end{pmatrix} \underbrace{A_\mu^a A^{\mu b}}_{\substack{\text{تساوی } \\ a \leftrightarrow b}} + \dots \\
 &= \frac{g^2}{8} (0 \ v) \begin{pmatrix} 0 \\ v \end{pmatrix} A_\mu^a A^{\mu a} + \dots \\
 &= \frac{g^2}{8} v^2 A_\mu^a A^{\mu a} + \dots = \frac{1}{2} m_{aa}^2 A_\mu^a A^{\mu a} + \dots \\
 \rightarrow m_{aa} &= \frac{g v}{2} \quad \leftarrow \text{مساوی } A_\mu^a \text{ میں } a=1,2,3 \\
 M^2 &= \frac{g^2 v^2}{4} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}_{3 \times 3}
 \end{aligned}$$

Example 2 :

Assume  $\vec{\varphi}$  transforms according to vector representation of  $SU(2)$

$\vec{\varphi}$  are real valued (we say  $\vec{\varphi}$  are in the adjoint representation)

جس میں

$$\begin{aligned}
 \Phi &= \varphi^a t^a \\
 [t^a, t^b] &= i \epsilon^{abc} t^c
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 D_\mu \Phi &= D_\mu \varphi^c t^c = \partial_\mu \Phi - ig [A_\mu^a t^a, \varphi^b t^b] \\
 &= \partial_\mu \varphi^c t^c - ig A_\mu^a \varphi^b [t^a, t^b] \\
 &= \partial_\mu \varphi^c t^c - ig A_\mu^a \varphi^b (i \epsilon^{abc} t^c) \\
 D_\mu \varphi^c t^c &= (\partial_\mu \varphi^c + g \epsilon^{abc} A_\mu^a \varphi^b) t^c
 \end{aligned}$$

$$\rightarrow \boxed{D_\mu \varphi^c = (\partial_\mu \varphi^c + g \epsilon^{abc} A_\mu^a \varphi^b)}$$

$$\vec{\varphi}_0 = \langle \vec{\varphi} \rangle = \varphi_0 \hat{e}_3$$

i.e.

$c=3$  is the flat direction along which the symmetry is not broken.

Shift:

$$\Phi' = \Phi - \Phi_0$$

$$\varphi'^c = \varphi^c - \varphi_0^c$$

$$\left\{ \begin{aligned}
 (\varphi')^1 &= \varphi^1 \\
 (\varphi')^2 &= \varphi^2 \\
 (\varphi')^3 &= \varphi^3 - \varphi_0^3 = \varphi^3 - v
 \end{aligned} \right.$$

$$\begin{aligned}
 (D_\mu \varphi)^a &= \partial_\mu \varphi^a + g \epsilon^{abc} A_\mu^b \varphi^c \\
 &= \partial_\mu \varphi^a + g \epsilon^{ab3} A_\mu^b \varphi^3 + \dots = \dots + g \epsilon^{ab3} A_\mu^b (\varphi'^3 + v) \\
 \frac{1}{2} (D_\mu \varphi)^2 &= \frac{1}{2} (D_\mu \varphi)^a (D^\mu \varphi)^a = \frac{1}{2} (g \epsilon^{ab3} A_\mu^b v) (g \epsilon^{ad3} A^{\mu d} v) + \dots \\
 &= \frac{1}{2} g^2 v^2 \underbrace{\epsilon^{ab3} \epsilon^{ad3}}_{2\delta^{bd}} A_\mu^b A^{\mu d} + \dots \\
 &= g^2 v^2 A_\mu^b A^{\mu b} \quad b \neq 3 \\
 &= g^2 v^2 [(A_\mu^{(1)})^2 + (A_\mu^{(2)})^2]
 \end{aligned}$$

در این بخش فقط میدان‌های پیمانده‌ای برداری شوند که در ذره flavor (ذرات افاده اند که در ذره  $\vec{\varphi}_0$  می‌شوند)

$$m_{aa}^2 = \begin{cases} m_{11}^2 = 2g^2 v^2 \\ m_{22}^2 = 2g^2 v^2 \\ m_{33}^2 = 0 \end{cases} \rightarrow \text{این میدان در حالت flat است و بردن هم باقی می‌ماند.}$$

فقط  $A_\mu^{(3)}$  بردن هم باقی می‌ماند

### Glashow - Weinberg - Salam Theory

- We start with a theory with  $SU(2)$  "local" symmetry.
- To break the symmetry spontaneously  $\rightarrow$  introduce a scalar field

in the spinor representation  $\begin{pmatrix} \varphi_1 \\ \varphi_2 \end{pmatrix} = \vec{\varphi}$

- As in Example 1, all gauge fields  $A_\mu^{a=1,2,3}$  are massive.
- Introduce also  $U(1)$  "local" symmetry in addition to  $SU(2)$

$\rightarrow$  Complete transformation:  $\vec{\varphi} \rightarrow \vec{\varphi}' = e^{i\alpha^a \tau^a + \frac{i\beta}{2} \mathbb{1}} \vec{\varphi}$

$a=1,2,3 \quad \tau^a = \frac{1}{2} \sigma^a$   
Pauli-Matrix

- Suppose  $\vec{\varphi}$  has a non-vanishing vev.

$$\vec{\varphi}_0 = \langle \vec{\varphi} \rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 0 \\ v \end{pmatrix}$$

Take  $\alpha^1 = \alpha^2 = 0 \quad \alpha^3 = \beta \rightarrow \vec{\varphi}_0$  is invariant under  $SU(2) \times U(1)$

gauge fixing  $\swarrow$

$$\vec{\varphi}'_0 = e^{i\beta (\tau^3 + \frac{\mathbb{1}}{2})} \vec{\varphi}_0 \quad \tau^3 = \frac{1}{2} \sigma^3 = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{pmatrix}$$

$$\tau^3 + \frac{1}{2} \mathbb{1} = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} + \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\vec{\varphi}'_0 = e^{i\beta \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}} \vec{\varphi}_0 = \vec{\varphi}_0 + i\beta \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 0 \\ v \end{pmatrix} + \dots = \vec{\varphi}_0$$

پس  $\vec{\varphi}_0$  در این پیمانده‌هاش نادردها باقی می‌ماند.